

cel. Verpoping vindt meestal pas plaats in de tweede zomer. *S. muralis* is dus een semivoltine soort (d.w.z. met een tweejarige levenscyclus). In de beschreven vondst waren waarschijnlijk (bijna) alle broedcellen van de bij(en) geparasiteerd. *S. muralis* kan dus behoorlijk toeslaan en voor lokale extinctie van de gastheer zorgen. Het is de vraag of de kevers bij massale uitkomst ook kansrijk zijn bij het vinden en koloniseren van nieuwe gastheerlocaties. Op die manier zou de soort zich langzaam, maar gestaag kunnen uitbreiden en in de toekomst wat vaker kunnen worden waargenomen, vooral in verstedelijkte gebieden.

Uit Frankrijk zijn vier (mannelijke) kevers verzameld en gedeponerd in de ZMA-collectie.

Rosse metselbij (*Osmia rufa*) als mijnwerker

Erik van der Spek

Verhuizen heeft als bijkomend voordeel dat je weer opnieuw een tuin kunt inrichten, voor mij betekent dat het aanleggen van een nieuwe vijver. De rosse metselbijen (*Osmia rufa*) waren zeer enthousiast over mijn graafactiviteiten en kwamen massaal op de verse leemhoudende grond af om bouwstoffen te winnen. Tijdens de droge april maand werd het gat steeds weer aantrekkelijk voor de bijen zodra ik weer wat verder groef, maar de opgedroogde delen werden op zijn hoogst gebruikt om te zonnen. Toen het gat klaar was en de grond overal opgedroogde leek het uit met de pret. Maar de metselbijen waren niet voor één gat te vangen, of beter gezegd ze maakten gebruik van de scheurtjes die in de wand bleken te zitten. In grote getale kropen ze achter elkaar naar binnen en gingen van dagbouw over op het ondergronds delven van hun bouw materiaal. Naast (kunst-) nestgelegenheid zal ik in het vervolg ook vochtige grond aanbieden tussen de voedselplanten in de tuin.

Aanvulling met gelijksoortige waarnemingen

1. In Bzzz nummer 11 schreef Ivo Raemakers (2000) over een waarneming van een aantal vrouwtjes van *Osmia rufa*, die in gangetjes in een verzakte slootkant kropen. Waarschijnlijk ook om nestmateriaal te halen.
2. In april 2004 heb ik (Jan Smit) een vijver laten graven in mijn tuin (zwarte klei). Van de natte klei is ook door vrouwtjes van *Osmia rufa* gebruik gemaakt. De vrouwtjes van *Megachile ericetorum* maakten hier eveneens gebruik van, die hebben daar tot in augustus vochtige klei weg gehaald. Daar de bovenste laag klei langzamerhand droog werd, hadden de *Megachile*-vrouwtjes een soort gang gemaakt, die als 'groeve' diende.

Literatuur

Raemakers, I. 2000. Laatvliegers en andere bijzonderheden. - Bzzz 11: 13-15.